

**“GINKGO BILOBA O'SIMLIGINING BOTANIK TAVSIFI,
O'SIMLIKLAR QOPLAMIDAGI O'RNI, TARQALISHI VA AHAMIYATI”**

Toxirjonova Mubina Azamatjon qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Ginkgo biloba o'simligining botanika tavsifi, o'simliklar qoplamasidagi o'rni, tarqalish sohasi va inson hayotidagi ahamiyati yoritiladi. Ginkgo biloba qadimgi o'simlik bo'lib, uning ekologik, farmatsevtik va iqtisodiy jihatlari tahlil qilinadi.

Abstract: This article describes the botanical characteristics, ecological role, distribution, and significance of the Ginkgo biloba plant. Ginkgo biloba is an ancient plant, and its ecological, pharmaceutical, and economic aspects are analyzed.

Аннотация: В данной статье описаны ботанические характеристики растения Ginkgo biloba, его роль в растительном покрове, ареал распространения и значение в жизни человека. Ginkgo biloba является древним растением, и в статье рассматриваются его экологические, фармацевтические и экономические аспекты.

Ginkgo biloba – dunyodagi eng qadimiy o'simliklardan biri bo'lib, uning tarixi 200 million yildan ortiq davrni o'z ichiga oladi. U yagona tirik qolgan vakili hisoblanib, Ginkgoaceae oilasiga mansub. Ushbu o'simlik farmakologiya, ekologiya va landshaft dizaynida katta ahamiyatga ega. Ginkgo biloba – balandligi 20–35 metrga yetadigan, uzoq umr ko'ruvchi daraxt bo'lib, yelpig'ichsimon barglari va ikki uyli gullash xususiyatiga ega. Uning urug'lari yong'oqsimon va o'ziga xos hidga ega. Ginkgo biloba fotosintez jarayoni va tashqi muhitga chidamliligi bilan ajralib turadi. Ginkgo biloba turli ekotizimlarda uchrasa-da, asosan shahar landshaftlarida keng qo'llaniladi. U ekologik muhitni yaxshilashda, havoni tozalashda va shaharlar estetik qiyofasini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Bundan tashqari, u genetik jihatdan barqaror turlardan biri hisoblanadi.

Tarqalishi. Ginkgo biloba o'simligining tarqalishi: Ginkgo biloba tabiiy

holatda faqatgina Xitoyning janubiy-sharqiy hududlarida yovvoyi holda uchraydi. Biroq inson tomonidan uni ko'plab hududlarga, ayniqsa: Yaponiya, Koreya, AQSh, Yevropa mamlakatlari, Markaziy Osiyon hududlariga introduksiya qilingan (ya'ni sun'iy ravishda o'tqazilgan). Xitoyda uni qadimdan madaniy, diniy va dorivor ahamiyatga ega daraxt sifatida qadrlashgan. Hozirgi kunda ko'plab bog'lar, xiyobonlar, shahar ko'chalarida manzarali daraxt sifatida keng o'tqaziladi, chunki u ekologik jihatdan toza, chang va tutundan kam zarar ko'radi, sovuqqa, ifloslanishga chidamli.

Ahamiyati. a)Farmatsevtika: Ginkgo biloba barglaridan tayyorlangan ekstraktlar asab tizimini mustahkamlash, qon aylanishini yaxshilash va kognitiv funksiyalarni oshirishda ishlatiladi. b)Ekologiya: U havoni chang va gazlardan tozalash, tuproq eroziyasini kamaytirish va biologik xilma-xillikni saqlashga yordam beradi.d) Iqtisodiyot: Daraxt yog'ochi va urug'lari turli sanoat tarmoqlarida ishlatiladi, shuningdek, dekorativ maqsadlarda ekiladi.

Xulosa.Ginkgo biloba o'simligi noyob biologik va ekologik xususiyatlarga ega bo'lib, inson hayotining turli jabhalarida keng qo'llaniladi. Uning farmatsevtik, ekologik va iqtisodiy ahamiyati uni dolzarb o'rganish lozim bo'lgan o'simliklardan biriga aylantiradi. Kelajakda Ginkgo biloba bo'yicha olib boriladigan tadqiqotlar uning yangi ilmiy va amaliy jihatlarini ochib berishi mumkin.

**FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR/ИСПОЛЬЗУЕМАЯ
ЛИТЕРАТУРА/REFERENCES:**

1. Qodirov A.Q., Tursunov Sh.T. "O'simlikshunoslik". – Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2018. – 320 b.
2. Karimov A.A. "Dorivor o'simliklar va ularning ahamiyati". – Toshkent: Fan, 2017. – 215 b.
3. Махмудов А.Х. "Фармакогнозия". – Ташкент: Медицина, 2019. – 280 с.
4. Singh, R. et al. "Ginkgo biloba: A living fossil with medicinal properties". Pharmacognosy Reviews, 2019, Vol. 13(25), pp. 39-45.

5. Smith, J.V., Luo, Y. "Studies on Ginkgo biloba extract and neuronal protection".
Journal of
Ethnopharmacology, 2020, Vol. 227, pp. 1-9.
6. Китайская Фармакопея. – Пекин: Научное издательство, 2021. – 500 с.